

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.
Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.
Máv. fogalmazó.

A „Kitartás” egyesület alapszabályait a nmélt.
m. kir. belügyminiszterium 132.142.908. szám alatt
hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.

Értesítjük tagjainkat, hogy az egyes csoportok után járó tagdíjakat további értesítésig a következőkben állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3-80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2-40 K

fizetnek.

Az igazgatóság.

Egy év története.

Szövetkezetünk rendes évi közgyűlését tartjuk ebben a hónapban. Hogy mérlegünk nem olyan, mint az előző években volt, annak egyedüli oka, hogy volt vezetőségünk néhány tagja nem tudott a nekik előlegezett bizalomnak megfelelni.

Azon nincs semmi csodálni való, hogy ez csak most — évek múlva — kerül a nyilvánosság elé. Intézeteink érdeke kívánta, hogy ezt a fogyatékoságot elpalástoljuk, a míg nem segíthettünk rajta.

Most is csak ennek a néhány embernek okvetetlenkedése hozta ezt a kérdést napirendre, a mikor ők olyan jogokat akartak gyakorolni, melyek sem megbízhatóságuk, sem pedig értelmiségük szempontjából nem illették meg őket.

Azok az emberek, a kik helyesen írni nem tudnak, tehát egy intézetnek nagy szaktudást és körültekintést igénylő vezetéséről és ellátásáról halvány sejtelemmel sem bírtak, egy kötelességét nem teljesítő volt alkalmazottnak besugására és a vele egy gyékényen áruló más-külömben jelentéktelen volt intézeti ügyésznek biztatására az ügyvezetőnek azon ténykedéseit helytelenítették, melyeket ők éveken keresztül minden egyes alkalmakkor helyeseknek ismertek el. Korlátoltáguknál fogva nem tudták belátni, hogy őket ez a két ember eszközül szemelte ki arra, hogy intézeteink rovására nagyobb jövedelemhez juthassanak. Hiába volt minden felvilágosítás, hiába a tényeknek igazolása, a műveletlen em-

berek sajtóságos konokságával nem akarták felismerni, hogy ők ennek a két embernek eszközeivé lettek. Még ki sem hevertük azokat a károkat, melyeket az 1907. évi pénzválság előidézett, már ismét megakadt minden munka Ellbogen és három társának az ügyvitelbe való illetéktelen beavatkozása folytán. A mi intézeteink nem rendelkeztek olyan segélyforrásokkal, melyek ilyen eshetőségek mellett is biztonságot nyújthattak volna. Az ügyvezetőnek egész személyes befolyását latba kellett vetni, hogy intézeteinket ezen rosszakaratu támadásokkal szemben megvédelmezhesse.

Csak most tűnt ki, hogy milyen hibát követtek el a tagok, mikor egy Sternthal kivételével csupa értelmetlen és vagyontalan embert adtak az ügyvezető mellé. Ezeknek nem az intézetek érdeke lebegett szemük előtt, hanem az, hogy jelenléti díjából és más jövedelmekből bizonyos mellékkeresetet biztosítsanak maguknak.

Mikor az ügyvezető ezeket a jövedelmeket megnyirbálta, illetve nem tartotta szükségesnek tiz koronákat fizetni minduntalan azért, mert Ellbogen és társai benézték az intézetbe és nem akarta sem a könyvelő fizetését, sem pedig az ügyész tiszteletdíját felemelni, mert nem érdemelték meg, akkor megkezdődött az aknamunka. Korcsmákban és kávéházakban tartottak tanácskozásokat, hogy mikép lehetne az ügyvezetőt állásából kitűrni.

Az ügyvezető csak későn vette észre, hogy mibe sántikál Ellbogen az ő társaival, mert egész idejét lefoglalta az a munka, hogy a fütöket intézetünknek megnyerje. Intézetünk akkor 260 taggal szaporodott és kilátásaink voltak arra, hogy a fütök testülete teljesen bozzánk csatlakozik, ha Ellbogen és társai ebben a munkában az ügyvezetőt meg nem akasztják. Az talán megengedhető, hogy a korlátoltságunk is nagy szerepe volt ebben a nemtelen hajszában, mert hisz sem Ellbogenról, még kevésbé Krokuskáról vagy Szilágyiról valami különös tudást és értelmiséget nem lehet feltételezni, de közbejárt szót a haszonlesés jól kiszámított terve is, mert Brüll Palikáról mégis csak el kell ismernünk, hogy némi értelmiséggel rendelkezik, ha izlése kissé hiányos fejlődést is mutat, a mit valószínűleg onnét örökölt, a honnét felkerült.

Ezeknek köszönhető az is, hogy a volt intézeti ügyész a sokszor — de eredménytelenül — tőle bekövetelt elszámolásai helyett, most tizezer koronára pereli intézeteinket és ezekben a jogtalan felszámításaiban Ellbogen még támogatja is őt; mikor köztudomásu dolog, hogy az ügyész tiszteletdíja ellenében tagjaink és intézeteink ügyeit a készkiadások megtérítése mellett köteles elvégezni. Azt már mondhatjuk tagjainknak, hogy az eddigi tárgyalások ebben az ügyben a mi igazunkat bizonyítják, mert a volt ügyész követeléseit a bíróság egyelőre nem hajlandó elismerni.

Ellbogen és társainak nincs mit veszteniök, ők csak nyerhettek volna, ha sikerül nekik jól kieszelt tervüket végrehajtani. Az ő tanácsadójuk a volt ügyész is csak nyerhetett volna azon a munkán, a mit ő kilátásba helyezett.

Az őket nem bántotta volna, hogy tagjaink mérhetetlen károkat szenvedhetnek, ha intézeteink hitelüket elveszítik, mert az ebből származó veszteségeket a tagoknak kellett volna fedezni. Ellbogen és társain amugy sem lehetett volna semmit bevenni.

Tagjaink józan gondolkodására bizzuk, hogy lehet-e ilyen emberekre százezreket forgató pénzügyintézetet vagy egyesületet bizni; lehet-e azoknak tovább az intézetek kötelékében maradni, a kik intézeteink ellenségeivel szövetkeznek, hogy bosszújukat kielégíthessék.

A rendkívüli közgyűlés már itélkezett felettük, de mi újból a rendes közgyűléstől is kérjük azoknak az elmozdítását, akik a tagok érdekét semmibe sem véve, a maguk egyéni érdekeiket szolgálták.

Szövetkezetünk mérlege elég bizonyosságot tesz arról, hogy milyen működést fejtett ki az ügyvezető évek óta. Azt mindenki tudja, hogy egyesületünk a legzsiláltabb állapotban volt, vagyon nélkül, adósságokkal terhelve, mikor az ügyvezető azt kezébe vette, míg ma szép vagyonnal rendelkezik, dacára annak, hogy a halálesetek száma időnként igen nagy arányokat ölt. Hogy mennyi érdem illeti Ellbogent vagy társait intézeteink felvirágozása körül, annak elbírálását tagjainkra bizzuk.

Mikor pedig ezeket egyesületi tevékenységünkre ki kell mondanunk, mindez

még fokozottabb mértékben a szövetszervezetre is áll, melynek hitele, megbízhatósága egyedül a vezetőségtől függ. Azt még a legtájékozatlanabb ember sem fogja elhinni, hogy Ellbogen és társaira valaki százezreket fog rábizni, vagy ezt a pénzt egy pillanatig is szövetségünkönél hagyja, ha ők vették volna avatatlan kezükbe az intézetet.

Az akarat ugyan meg volt bennük, mert, amint többször hangoztatták, azzal nem is akartak törődni, hogy milyen következményei lettek volna ezen törekvésüknek. Nekik egyetlen céljuk az volt, hogy az ügyvezetőt, — a ki utjukban áll — onnét eltávolítsák, ha mindjárt az intézetet is tönkre teszik vele.

Ez a harcz volt ennek az évnek története, melyet nem az intézeteink iránt érzett szeretet, hanem személyes gyűlölet irányított és ha mégis munkáról is beszámolhatunk, az a felügyelő bizottság érdeme, mely körültekintő higgadtságával határokat szabott a szenvedélyeknek azzal, hogy az ügyvezető működése elé emelt gátakat eltávolította.

Ezekről fogunk szövetségünknek rendes közgyűlésén beszámolni.

Egyesületünk közgyűlését csak a jövő hónapban tartjuk meg, a mikor a rend és nyugalom minden oldalról biztosítva lesz.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

1. Az egyesület minden tagja neje halála esetén 400 kor. segélyben részesül.

2. A tag halála esetén annak kedvezményezettje,

ha a tag az A) csoportba tartozott	2000 kor.	
» » » B) » » »	1200 »	
» » » C) » » »	1000 »	
» » » D) » » »	600 »	

baleset folytán beállott halál esetén,

ha a tag az A) csoportba tartozott	3000 kor.	
» » » B) » » »	2000 »	
» » » C) » » »	1500 »	
» » » D) » » »	1000 »	

végkielégítésben részesül.

3. Teljes munkaképtelenség esetén 15 évi tagság után a tag

ha az A) csoportba tartozott	2000 kor.	
» » B) » » »	1200 »	
» » C) » » »	1000 »	
» » D) » » »	600 »	

végkielégítésre jogosult.

4. Minden tag 3 hónappal tovább terjedő betegség esetén 40—60 korona betegsegélyre és balesetből kifolyó sérülés esetén, a sérülés nagysága szerint, 200 koronáig terjedő baleset segélyre jogosult.

5. Husz évi tagság után a tagok 300-tól—500 koronáig terjedő előleget kapnak.

6. A tagok úgy peres mint perenkívüli ügyeikben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtérítése ellenében képviseltetnek.

7. Az egyesület közlönye minden tagnak díj talánul jár.

8. A tagok alapszabályszerű biztosíték mellett a „Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet”-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Minden baleset, annak megtörténte után azonnal, de legkésőbb 48 óra alatt az egyesület vezetőségénél okvetlen bejelentendő.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 5. sz. kimutatott segélyösszeg
K 224,200.—

Ujabb segélyek:

642. Raszane Gyula	2000 K
868. Novák József	1700 »
2234. Rajta Ferencz	1200 »
3148. Bede János	1200 »
4332. Hajdu János	1000 »

Balesetsegélyek:

Lapunk 5. sz. kimutatott segélyösszeg
K 53,447-93

Ujabb segélyek:

198. Márkus József	40 K
1775. Bede József	40 »
1906. Nagy András	40 »
3722. Miklóskó Károly	30 »
4618. Simon András	40 »
4878. Antal Pál	40 »

Érdeklődés.

Ugy vesszük észre, hogy tagjaink körében egy idő óta a szokottnál nagyobb érdeklődés mutatkozik intézeteink iránt.

Aligha tévedünk, a mikor azt mondjuk, hogy ez az érdeklődés a közelmúlt eseményeinek természetes következménye. Az érdeklődés soha nem kifogásolható semmi formájában; sőt az egyesület minden egyes tagjának erkölcsi kötelessége, melyet belépésével elvállal, hogy érdeklődésével, az egyesületet jó hírnevének és működésének terjesztésével támogatja. Mert ha az érdeklődés egy már megalapozott és kifejlődött intézetnek is fentartó és tápláló szerve, mennyivel inkább éltető eleme egy még folyton fejlődésben lévő intézetnek, — mint a milyen a miénk is.

Nem szabad azonban szem elől tévesztenünk, hogy az érdeklődés egy más irányban is megnyilvánulhat. Tudniillik, a mikor az érdeklődés csak azért nyilvánul meg, hogy az előbbinek alkotó munkájával szemben a rombolás munkáját végezze, vagy ha nem teheti azt, legalább rosszakaratu, alattomos irigységgel igyekszik mindenütt utjában állani, tisztaságát, önzetlenségét megmetyelvezni. Az ilyen hitvány törekvésekkel szemben a körülményekhez képest állást kell foglalnia mindenkinek, de azoknak, a kiket közelebbről érint, kötelességük önmagukkal, kötelességük tagtársaikkal szemben a legelső adott alkalommal nemcsak állást foglalni, hanem cselekedni úgy, hogy egyszersmindenkorra lehetlenné tegyék ennek megismétlődését. Ma már bizonyos távlatból, mint a tisztán látás szemüvegén keresztül tekintve az eseményeket, látjuk azt a munkát, melyet a volt igazgatóság néhány tagja intézetünk ellen folytat.

Ők még ma is érdeklődnek a Kitartás iránt.

Ismerjük ezt az érdeklődést, ma még jobban mint valaha. A társadalmi és a közélet telve van ilyen parazitákkal, lépten-nyomon beléjük botlunk, hol itt, hol ott. A falusi bíró szegényes, kopott székét éppúgy körülrepdesik, mint a miniszter bársonyszékét.

Éltető elemük a zenebona, lárma, alattomos gyanúsítás. Irtóznak, fázznak a becsületes munkától, a magasztosabb, ideálisabb felfogástól.

Ilyenektől kellett megtisztítani intézetünket, a kik alacsony gondolkodásuknál fogva érzéketlenek minden nemesebb gondolat és eszme iránt. Nem azt akarják, hogy a Kitartás éljen, hanem megfordítva, saját egyéni érdekeik kielégítése után fulkosnak. Ovakodjunk azoktól, a kik saját közönséges czéljaikat a közügyekkel azonosítják és az előzményeket talán kevésbé ismerő egyik-másik tagunkkal el is hitetik, hogy nélkülük nincs boldogulás, gazember az egész világ, mert nem méltányolja törekvéseiket. Dehogy nem méltányolja! Érdeme szerint méltányolta is. A vezetőség józanabb része hamar észre vette a veszedelmet, felvilágosította a tagokat az intézetet fenyegető veszedelméről s rögtön intézkedett is a helyzet megváltoztatása iránt.

A rendkívüli közgyűlés döntött oly értelemben, hogy az ügyvezető álláspontját helybenhagyta.

De ime az igazgatóság pozícióját vesztett része mit csinál?

Szemszedett, otromba vádakkal, rosszhiszemű híresztelésekkel igyekszik intézetünk jó hírnevét megrontani és annak vezetőségét támadni.

Legkonokabb ellenségeinkkel összefüveteleket tart, tanácsot kér tőlük, mi uton-módon lehetne nélkülök most már igazán fejlődésnek, virágzásnak induló intézetet utjában megakasztani. Az ilyen emberektől nemcsak magát az intézetet kell megtisztítani, hanem még a környékét, a levegőjét is. A tagjainknál észrevehető érdeklődés tehát csak úgy fog hasznára válni önmaguknak és tagtársainknak, ha oly irányú tevékenységben nyilvánul meg, a mely lehetővé teszi a békés, harmonikus együttműködést. Mert az együttműködés, összetartás két irányban hasznos reánk nézve: egyrészt hiábavaló erőpazarlástól ment meg bennünket, másrészt pedig a jövő fejlődésének olyan alapjait fog szolgálni, mely alapon intézeteink a jövő előre nem látott veszélyeit vagy intrikáit esetleg kisebb képességű vezetők kezében sem érzik meg.

Emelkedjünk felül a mindennap szürkeségén és ebből a magaslatból látni fogjuk, kiknek igazgatása alatt fog élni intézetünk, kiknek igazgatása alatt teljesíti intézetünk azt a nemes hivatást, mely czégre ugyan minden hasonló intézménynek, de nem célja is egyuttal.

—s—y.

Életbiztosítás.

Életbiztosításnak azon ügylet tekintetik, mely által valaki, ellenérték (díj) kikötése mellett, bizonyos összeg fizetésére kötelezi magát olyképen, hogy a fizetési kötelezettség valamely személy élettartamától, vagy egészségétől, vagy testi épségétől tétetik függővé.

Az, a ki az összeg fizetésére magát kötelezi: biztosítónak, az, a kinek élettartamától, vagy egészségétől, vagy testi épségétől a fizetés függővé tétetik: biztosítottnak, s az, kinek javára a fizetendő összeg kikötetik: kedvezményezettnek tekintetik. (Kereskedelmi törvény 498. §.)

Az életbiztosítás jogi természete felől a tudományos nézetek teljesen ellentétes irányban ágaznak el.

Sokan abból indulnak ki, hogy az életbiztosítás tulajdonképeni célja: megvédeni a biz-

tosítottat a halál, vagy az előre haladott kor által bekövetkező vagyoni hátránytól, mely vagyoni hátrány összezszerűsége előzetesen a biztosítási szerződésben megállapították. Azok, kik ezt a nézetet vallják, mint az életbiztosítás valódi jogi természetét, az életbiztosítást egységes kárbiztosításnak tekintik, — de érvelésük és egész álláspontjuk már a kiinduló pontnál megdőnhet, mert igen gyakori eset, hogy a biztosított a meghatározott kor elérésekor nagyobb keresettel és nagyobb munkaerővel bír, mint akkor, mikor a szerződést kötötte, vagy mint a biztosítási időtartam alatt bármikor és ez esetben vagyoni hátrányról természetesen szó sem lehet, — a mint nem lehet szó életbiztosításnál egyáltalában tulbiztosításról sem, a mi szintén kizárja hogy kárbiztosításnak tekintessék.

Mások az életbiztosítástól egészen megtagadják a biztosítási ügylet jogi természetét és tisztán takarékpénztári egyesülésnek állítják. Ezek szerint az életbiztosítási vállalatok gazdaságilag véve tisztán takarékpénztáraknak tekintendők, melyek arra szolgálnak, hogy az egyesek betétei közösen kezeltesse és hasznosítsa. A halandósági táblázatok alapján a vállalat kiszámítja, hogy mekkora betét esik évenként az egyes betevőre, tekintettel a meghatározott számú betevőből álló csoportban előfordulható halálesetekre.

Az életbiztosításból azonban a biztosítási elemet kiküszöbölni nem lehet. Mert ha elfogadjuk a tiszta takarékpénztári elméletet, első sorban nem találhatnánk olyan alapot, a melyből a vállalat kifizeti azon összegeket, melyeknek kifizetését a halandósági táblázatoktól eltérő halálozások tesznek szükségessé. Mint-hogy ez a dolog természet szerint bekövetkezhetik és be is következnek s az életbiztosító vállalatoknak más teendőik és más kötelezettségeik is vannak, mint a biztosítási díjakat, mint takarékbetétet kezelni, kamatoztatni és kifizetni, nem lehet helyesnek elfogadni ezen elméletet sem.

Leghelyesebb azon felfogás, melynek hazai tudósaink, mint Beck Hugó, Nagy Ferencz is követői, hogy az életbiztosítás jogi természetét tekintve, összetett ügylet és pedig, részint takarékpénztári, részint biztosítási ügylet. Ezen felfogás szerint a biztosított fél célja, hogy halála bekövetkeztéig egy bizonyos összeget takarítson meg, mely összeg hátramaradottját, illetve egy harmadik személyt, illesse. Minthogy azonban bizonytalan, hogy mikor hal meg, kétséges tehát, hogy haláláig azt a bizonyos összeget megtakaríthatja-e, a biztosítóval szerződik, mely a meghatározott díjfizetés ellenében kötelezettséget vállal arra, hogy a megtakarítási szándékolt összeget akkor is kifizeti a biztosított által eleve megjelölt személy kezébe, ha a biztosított hamarabb halna meg, mintsem a tőkét összegyűjtötte volna.

Ezen elmélet helyességére Beck Hugó a következőleg jut: »Az életbiztosítási ügylet megkötésénél a biztosított azon akaratát kívánja érvényre juttatni, hogy halálakor bizonyos tőke egy harmadiknak kifizetessék és pedig tekintet nélkül arra, hogy az általa befizetett díjak az esedékesség időpontjában a biztosítási összeget elérik-e, vagy sem. Ezen ügylet reá nézve feleslegessé válnék, ha előtte ismeretes volna az élet még hátralévő tartama. Az élettartam ismerete mellett egyszerű számművelettel megállapíthatná az évenként megtakarítandó és félreteendő összeget, mely az élet megszakadásával az összegyűjtött kivánt tőkét reprezentálná. Céljának elérésére tehát a takarékpénztári ügylet teljesen elegendő volna. Mint-hogy azonban az élettartam, mely alatt az összegyűjtött célba vett tőke megalkotandó volna, ismeretlen, a takarékpénztári ügylet eredményhez nem vezethet.«

Kétséget nem szenved, hogy az életbiztosítás statisztikai valószínűségi számításokra támaszkodik. Kétséget nem szenved továbbá, hogy különösen a halálozási táblázatok kapcsolatban a szokásos és elérhető kamattal képezik azon alapot, mely az életbiztosításnál

a kockázatot lehetőleg szűk korlátok közé szorítja. De ép oly kétségtelen az is, hogy a halálozási táblázatok sohasem képesül az egyest arra, hogy azok alapján a saját élettartamát akár csak megközelítőleg is meghatározhassa, miután teljesen bizonytalan, hogy a halálozási táblázatok szerinti melyik, a korai, vagy késői halálozások csoportjába esik-e? Ezen táblázatok tehát nem nyújtanak az egyesnek támpontot annak kiszámítására, mennyit kell évenként megtakarítania, hogy halálakor egy bizonyos tőkeösszeg összegyűjtve hátramaradjon. Kénytelen ennélfogva biztosítási vállalathoz fordulni, mely lehetővé teszi, hogy az egyesnél az élettartamtól függő gazdasági eredményeket attól egy meghatározott összességben belül való kiegyenlítés által függetleníti, mert ezen összességre nézve a halálozási táblázat az elhalálozás felosztását a különböző életkorra megközelítőleg megállapítja. A számítás azon alapul, hogy a biztosítottak által teljesítendő fizetések a biztosító által elvállalt teljesítményeket fedjék. És ezen számítás az által lesz keresztülvihető, hogy a halálozási táblázat által megközelítő támpont nyújtatik arra nézve, hogy az összesség tagjaiból évenként mennyi hal el és mennyi marad életben és ez uton konstatalható, hogy minden évben mennyi fizetés lesz teljesítendő és mennyi díj fog befolyjni. Ha ezen számítás teljesen pontos és változhatlan adatokon alapulna és minden körülmények között beválnék, akkor a vállalat nem viselne kockázatot, hanem csak az ügyletek lebonyolításáról gondoskodnék, vagyis a vállalat tisztán takarékegyesületi rendeltetéssel bírna. Minthogy azonban a halálozási táblázatok csak megközelítőleg egyeznek a tényleg beálló halálesetekkel és az elérhető kamattal vezet is csupán a valószínűség alapján vehető számításba, az ügylet létesítésével egybekötött cél takarékegyesülés által sem érhető el.

A biztosítottak által teljesítendő díjfizetések oly módon állapíthatnak meg, hogy azok az időközi kamatokkal együtt azon összegeket

VII. Eduárd.

A mult hónap folyamán az egész világ figyelme a gyászoló Anglia felé fordult. Terjedelmében óriási, népességben sok száz millió ember által lakott birodalmat borított gyászba VII. Eduárd halála. Az angol királyok mai birodalmáról elmondhatjuk azt, amit a XVI. század második felében a spanyol birodalomról mondtak: területén soha nem nyugszik le a nap. Angliának az egész föld kerekénél vannak birtokai és e birtokok között talán maga az anyaország: Angolország vagy Albion a legkisebb. Ez a kis ország annyi alattvalóval rendelkezik ma, a mennyivel sem a világhódító Nagy Sándor, sem Róma nem rendelkezett még akkor sem, a mikor nemcsak hívták a világ fejének, de tényleg az is volt.

A mai nagyhatalmasságok közül területre nézve talán csak Oroszország hasonlítható Angliához, de népességre meg sem közelíti. Anglia birtokai közé tartozik Ázsiában az a föld, melyet az emberiség bölcsőjének tartunk. Termékeny, buja föld, a mely Anglia életében majdnem ugyanazt a szerepet tölti be, a minőt betöltött a meghódított Karthago vagy Egyiptom Róma életében. Ezen tartományok élelmeztek Rómát s elégették ki a rómaiak kapzsiságát.

Eduárdról semmi nagyot nem jegyez fel a história. Ötvenhetedik tagja volt az angol királyok hosszú sorozatának; tul volt a hatvan esztendőn, mikor trónra lépett. 1841-ben született. Második gyermeke volt Albert Koburg-Góthai szász hercegnek és Victoria angol királynőnek. Tizennyolcz éves koráig otthon nevelték, nem valami nagy tehetségnek bizonyult, de az anyja azzal vigasztalta magát, hogy családjában később fejlődik a talentum. Fiatalember-korában nagy utazásokat tett a

birodalom területén, mely utjai közül egyik-másik szakadatlan mulatozásból állott. A társas életben mindenütt rokonszenvet keltett maga iránt. Igazi nagyúr volt, divathős, a ki nem vetette meg az asztal örömeit. Korában ő szabta meg a londoni divatot a dandy számára. Hol egy kalapnak, hol egy mellénynek szerzett kelendőséget és az angol államférfiak sokkal szívesebben fogadtak ezt, mintha a politikába avatkozva egyik-másik emberét akarta volna rátküldni a birodalomra.

A milyen viharos és vidám volt ifjúsága, olyan nyugodt és bölcs volt uralkodása. Mikor trónja megüresedett, Anglia véres haborut folytatott a bürokkal és e miatt halogatta is megkoronázását, mert azt akarta, hogy azon a napon birodalma területén béke legyen s a föld kerekénél szeretetben olvadjanak össze a szívek.

Csak kilencz évig viselte elődei koronáját, hosszu időn át csak várományosa volt a koronának. Trónraléptéig nem foglalkozott sem a belügyekkel, sem a külügyekkel, de annál lelkesebben fogott hozzá a politikához uralkodása alatt, a mit bizonyít az is, hogy uralkodása alatt nagy változások történtek a külpolitikában. Franciaország, Oroszország egyaránt ellenségei voltak Angolországnak, de Eduárd mindkettő megalázásával békességben hagyta birodalmát a nélkül, hogy Anglia a búr-haboru óta egy ágyulóvést is tett volna. A nemzetközi érintkezésben mindig a harmóniát, a békét kereste. Ha egyik-másik hatalom fegyverhez akart nyulni, Eduárd király vállalta a békétető, a kiegyenlítő szerepét. Bizonyítják ezt a külföldi politikusok véleményei is, a melyeket párisi újságok kikértek a meghalt királyról. A sok nyilatkozat közül kiemelkedik Roosevelt nyilatkozata, mely a Matinban jelent meg és így szól:

»Minden amerikaival egyetemben engem is mélyen megrendített Eduárd király halála. Résztveszünk Anglia nagy vesztesége fölött érzett fájdalmában. Az Egyesült-Államok nagyra becsülte Eduárd király barátságát, a melyet gyakran és kifejezetten tanusított. Minden idegen elismerte róla, hogy nagy qualitású uralkodó volt. Jó érzése, élelátása, elpusztíthatatlan jósága qualifikálták arra, hogy az igazságosság és a nemzetközi béke érdekében működjön...«

A mi Eduárdnak hozzánk való viszonyát illeti, hí barátja volt nemzetünknek. Becsülte nemzetünket, rokonszenvezett velünk és mi büszkéek voltunk erre a fejedelmi érdeklődésre. Halála mélyen sujtotta a magyar szíveket.

VII. Eduárd halála után a közérdeklődés nyomban a trónörökös felé, a velszi herceg felé fordul, a ki V. György néven fogja átvenni a koronát. Az új király jelenleg negyvenöt éves, külsőre igazi fejedelem. Hajlékony természetű férfi, szőke hajszja és körszakalla hasonlósá teszi az orosz czárhoz, a kihez közeli rokonság fűzi: mindkettő IX. Keresztély dán király unokája. V. György másodszültött gyermeke a meghalt Eduárdnak és Alexandrának. 1892 óta lett várományosa az angol trónnak, akkor halt meg t. i. Eduárd nevű öccse. Huszonnyolcz éves korában megnősült. Felesége Teck Victoria Mary hercegnő, anyai ágon közeli rokona a magyar Rhédey grófi családnak, a mely család tartják is az atyafiságot. Különben az új király igen népszerű ember. Angliában biralommal és szeretettel tekintenek az új felségre, a ki a titkos tanácsülésben tartott beszédeben kijelentette, hogy a mig uralkodni fog, népe javát fogja szolgálani s főtörékvése lesz az alkotmánynak teljes terjedelmében való megtartása.

fedezték, melyek a biztosító által elvállalt teljesítmények eszközésére elegendők, vagyis elégségesek azon kötelezettségek teljesítésére, melyek a halálzási táblázatok és a szokásos kamatláb alapul vétele mellett a biztosítót terhelik. Ha már most a biztosítottak tényleges elhalálása a táblázatok szerint beállandó halálzásoktól eltérő és pedig kedvezőtlen irányban, azaz, ha a biztosítottak közül tényleg több és korábban hal el, mint a hogy az elhalálások a táblázat szerint vételezve volt, akkor a biztosító által elvállalt teljesítésére elegendőnek vélelmezett biztosítási díjak nem lesznek elegendők, hanem kiegészítésre szorulnak és ezen kiegészítést a biztosító tartozik teljesíteni.

Az életbiztosítási ügylet ezek szerint két szerződés összetételéből alakul. Egyrészt takarékpénztári szerződés, melynek alapján a biztosító a biztosított által bétett takarékoszegeket kezeli és tőkére gyűjti, hogy azt az esedékesség időpontjában kiszolgáltassa, és másrészt biztosítási szerződés, melynek alapján a biztosító — díj ellenében — kötelezettséget vállal arra, hogy a takarékbetéteket, ha az az esedékesség beálltával a biztosítási összeget, — a megtakarítást kivánva — el nem éri, kiegészíti.

Ha már most mindezekhez hozzávesszük, hogy az életbiztosításnál, — eltérőleg a többi biztosítási ágaktól — a biztosítót olyan kötelezettség terheli, mely okvetlenül bekövetkezik, amiből következik, hogy az életbiztosításoknál számszerűleg lehetőleg pontos díjak számíthatók ki, könnyen megérthetjük, hogy a biztosítási díj maga, megfelelőleg az életbiztosítási ügylet kifejtett jogi természetének, három részre oszlik. A díj egy része arra szolgál, hogy az időközben bekövetkezett káresetek fizetésére fordíttassék, közelebbről, hogy kiegészítse azon takarékbetétek összegét, melyeket a biztosított a halandósági táblázatokban foglalt feltevéstől eltérőleg korábban bekövetkezett halála miatt maga nem egészíthetett ki, — ez az ugynevezett *kockázati díj*. A másik rész a tulajdonképeni takarékbetéteket képezi, mely tehát, mint ilyen, a biztosított tulajdona és a díjak ezen részből kamataival együtt képződik az egész biztosítási összeg, ha a biztosított a meghatározott kort eléri. Ez az u. n. *díjtartalék*. Végül a díj egy része az üzleti költségekre fordíttatik, ez az u. n. *díjpótlék*.

Ezek szerint nyilvánvaló, hogy a biztosító a biztosított részére csak a díjak egy részét helyezi el a tartalékba, ha tehát valamely biztosított a biztosítási szerződést megszünteti, nem kaphatja vissza az egész befizetett összeget, csak a díjak azon részét, amely az ő általa befizetett összegekből a díjtartalékra fordított, mert a kockázati díjat a biztosító az időközben bekövetkezett halálesetek folytán már felhasználta, ugyszinté felhasználta a díjpótlékot is. Ezen felfogás jut érvényre kereskedelmi törvényünkben is, azonban csak némely rendelkezésben, de a biztosítási díjnak itt ismertett valódi természete a törvényben végig kellő kifejezésre nem jut, valószínűleg azért, mert az életbiztosítási ügylet jogi természete felől még mindig élénk viták folynak, és annak valódi természetét az elmélet egybehangozón nem döntötte el.

Mindazon esetekben — melyekben a biztosított vétkességén kívül álló okok miatt szűnik meg a biztosítási szerződés, visszaadni rendeli ugyan a törvény a biztosítottat, illetve kedvezményezettnek a befizetett díjak egy harmadát, — ez megfelel átlagos számítás szerint a díjakból a tartalékra fordított összegnek, ámde azon esetekben, mikor a biztosítási szerződés a biztosított vétkességéből szűnik meg, a biztosított a törvény szerint semmi visszafizetésre nem tarthat igényt. Ha a törvény a díjnak fentebb kifejtett jogi természetét teljesen magáévá tette volna, ellenmondás nélkül nem intézkedhetnék úgy, hogy a biztosított az ő jogos tulajdonát, az ő takarékbetéteit, elveszítse. A gyakorlati élet nem is vette át a törvény ezen méltánytalanságát és kijavította a törvénynek a biztosítottra nézve hátrányos rendelkezéseit. A biztosító társaságok kötvény feltételeikben rendszerint eltérnek a törvény ezen rendelkezésétől és lehetővé teszik a biztosítottat azt, hogy a díjfizetés beszüntetése esetén is jogai bizonyos módosításokkal megóvassanak (kötvény visszavásárlás, — tőkésítés.)

Mint fentebb említés tétel, a díjak egy harmadrésze képezi átlagos számítás szerint a díjtartalékot. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a díjtartalék több, mint a díj egy harmadrésze és hogy a törvény szerint a biztosító mégis csak a díj egy harmadrészét tartozik visszaadni, az abban leli magyarázatát, hogy valamely biztosított kilépése által a biztosító kockázata nagyobbodhatik. Például, ha egy 1000 emberből álló biztosított csoportból 5 év múlva 100 egészséges ember kilép, a megmaradt 900 ember közül időközben többen elhalván, mások pedig az 5 év alatt bekövetkezett változások, baleset, betegség stb. miatt régi egészségüket elveszítvén, a 100 egészséges ember kilépése folytán a biztosított csoport tetemesen rosszabbodik és a halandósági százalék emelkedik. Tehát valamely biztosított kilépése folytán nagyobbodó kockázat fedezésére is visszatartja a biztosító a díjak egy részét.

A kereskedelmi törvény definíciója szerint az életbiztosításnak három faja van: a tulajdonképeni életbiztosítás, egészségbiztosítás és balesetbiztosítás. Az egészségbiztosítást rendszerint a betegsegélyző és temetkezési egyletek üzik, a melyek, ha nem esnek az 1891. XIV. t.-cz. rendelkezése alá, mely az ipari alkalmazottak egészségbiztosítását kötelezőleg írja elő, — a kereskedelmi törvény rendelkezései alá vonandók.

Dr. Hajós Jenő.

A méhészetéről.

A június azon hónapja az esztendőnek, mely ugy a méhésznek, mint a méheknek bő aratást nyújt. E hónapban telnek meg a mézes bődönök és e hónapban szerzik be a méhek téli szükségletüket.

Ámde a májusi váltakozó időjárás ezidén egyáltalán nem volt kedvező sem a méhekre, sem pedig a gyömolcsfákra, nemkülönben a többi mézelő és korán virágzó növényzetre.

A nyárba illő meleg április hóban a növényzetet erős hajtásra kényszerítette, tehát a virágzás is korábban állott be s azt a szinompát, melyben tavaszkor rendszerint gyönyörködni szoktunk, a májusi hideg tartós esővel teljesen elrontotta, egyuttal károkat is okozott.

Május hó második fele tulajdonképen a méhek fejlődési hónapja. Az anya sűrű petezésével ebben a hónapban neveltetni magának azon ifjú munkás népet, melyre a hordáshoz szüksége van és a mely a létfontartást a jövőre biztosítja.

Csakhogy ugy a szaporulatot, mint a bő aratást mézben elrontotta a tartós hideg és esős időjárás, miért is az akác korai virágzását e miatt a méheknek nem lehetett kihasználni még akkor sem, ha munkaképes nép állott volna rendelkezésre, mert legfeljebb a déli és délutáni órák alatt repülhetett ki.

Mi gondja ilyenkor a méhésznek?

Első sorban a méhállományára, másodsorban a maga hasznára kell gondolnia.

Ezt a két tételt olyképen kell összevetni, hogy az egyik se szenvedjen.

Ily abnormális időjárás alkalmával a méhésznek a méhállomány fentartására kell gondolnia, mert ha ezt nem teszi és elszedi a nehéz munkával beszerzett táplálékot a méhektől, azzal azoknak

létét kockáztatja, tehát saját magát károsítja.

Miután június hava a méhek és méhészek szüretje, a méhészek a feleslegről — minden család részére 3—4 drb. teljesen kiépített és lepecsételt keretet tegyen félre, a többi kiperegethető.

Ezek a lépek tartalékul szolgálnak, hogy szükség esetén — ha a méhek mézet nem gyűjthetnének — pótlásul szolgálhassanak.

Ezekre a rajok felsegélyezésénél is szükség lehet.

Az ily félretett keretek az őszi hordás után is, ha kielégítő, kiperegethők, de újabb tartalékról kell gondoskodni. Mikor és miképen pergezzünk?

Pergetni csak akkor lehet, ha a méhek által behordott méz érett, illetve elég sűrű a pergetésre.

A méz akkor érett és főhordáskor csak akkor szedhető ki, ha az egyes sejtek legalább 2—3 ujjnyi szélességben le vannak pecsételve.

Pergetés előtt a lepecsételt lépek az e célra szolgáló kupoló késsel vékonyan lekupolandók. Kupoló kés hiányában, a lepecsételt részeket egyszerűen közönséges evő villával fel kell kaparni és így a pergetőbe berakni. Az ily kiperegetett lépek egy kis vízzel permetezve nyomban visszateendők a kaptárba.

Fiasításos lépet nem szabad kiperegetni.

A kiperegetett mézet az e célra szolgáló többszörös szűrőn át kell szűrni s csak azután az a célra szolgáló tartályba gyűjteni. Ezen tartály nyílása félig nyitva tartandó, hogy a méz, mely miképen a bor forr, víztartalmát és egyéb idegen anyagját fehér hab alakjában kidobhassa. Ezen hab addig lefőlözendő, a míg a méz teljesen megtisztult.

A pergetés idejére nézve megemlíthetjük, hogy azt 2—3 nappal a virágzás egy-egy ciklusának elmúlása előtt kell kezdenünk.

A mit ezen két-három nap alatt a méhek még behordanak azt hagyjuk meg nekik.

Ha a rajok befogása és belakoltatása után a raj megint kivonul, ennek az a jele, hogy az anyát nem sikerült befogni. Ilyenkor a rajt újból befogjuk és a belakolandó kaptárba egy félig fiasításos, félig petével telt lépet akasztunk. Ha a raj ilyen lépet talál, nem fog kivonulni, egyidejűleg utána kell néznünk, hogy a raj helyén nem-e maradt vissza az anya. Ez könnyen felismerhető, mert az anyát egy csomó vele visszamaradott méh is környékezi.

Megtudható az anya hiánya úgy is, hogy a befogott raj a beadott költéses lépen anyabölcsőt kezd építeni.

Ha rossz az időjárás és ezzel kapcsolatban a hordási viszonyok kedvezőtlenek, akkor a rajokat etetni kell.

A Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet

1910. évi június hó 18-án délután 3 órakor

tartja meg

saját helyiségében (VII. Baross-tér 17. II. em. 19.)

VII. évi rendes közgyűlését,

melyre ezennel az összes tagok meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.
2. Az évi mérleg és zárszámadás előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg és zárszámadás végleges megállapítása és a felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság négy tagjának elmozdítása és egy igazgatósági tag lemondásának tudomásul vétele.
6. Öt új igazgatósági tag választása.
7. Felügyelő-bizottság választása.
8. Indítványok.

Budapesten, 1910. évi május hó 1.

A felügyelő-bizottság.

Az igazgatóság jelentése az 1909/1910-ik üzleti év eredményéről.

Szövetkezetünk hetedik évi mérlege előttünk fekszik. A tagok és üzletrészek száma a lefolyt üzletévben a következőképp alakult. Az év elején volt 567 tag 1080 üzletrésszel, az üzleti év folyamán belépett 273 tag 396 üzletrésszel; felszámolás folytán kilépett 177 tag 192 üzletrésszel, maradt az év végén 663 tag 1284 üzletrésszel.

Ezen jelentésünk kapcsán sajnálattal meg kell jegyeznünk, hogy a lefolyt üzleti év eredménye a jogos várakozáson alul maradt, mert az igazgatóság néhány tagja intézetünk ellen irányuló külső befolyásoknak engedve, az ügyvezetés működését alaptalan akadékoskodásával és az ügyvezető igazgató személye ellen indított méltatlan hajszával hónapokon keresztül megakadályozta.

Az ügyvezetés ennek daczára a tagoknak kölcsön iránti kérelmét kedvezően intézte el és a szükséges kölcsönöket folyósította, úgy hogy a lefolyt üzletévben is mintegy 40,000 korona újabb kölcsönöket sikerült tagjainknak kiadni. Az ügyvezető igazgató személyi hitelének igénybevételével intézetünk pénzügyi helyzete oly szilárd, hogy minden jogos kívánalmaknak eleget tud tenni és megfelelő tartaléktőkével is rendelkezik, daczára annak, hogy az igazgatóság néhány tagja vállalt kötelezségeikkel szemben intézetünket helytelen eljárásukkal a legnagyobb válság elé vitték volna, ha az ügyvezető igazgató őket ebben meg nem akadályozza.

Mínt hogy ezzel tanujelét adták annak, hogy nemcsak alkalmatlanok a vezetésre, hanem egyenesen az intézet fennállását veszélyeztetik, amiből a tagokra mérhetetlen károk háromolhatnak, tisztelettel kérjük a közgyűlést, hogy Ellbogen Ferencz, Szilágyi Lajos, Krokuska József és Brüll Lipót igazgatósági tagokat — kik ezen felül még az alapszabályok 9., 10. és részben a 26 §§-okban előirt kötelezettségeiknek sem feleltek meg és ezért pereltettek is — igazgatósági tagságukból mozdítsa el és helyettük, valamint az igazgatósági tagságáról lemondó Puha József helyett új igazgatókat válasszon.

A 970 K 9 fill. tiszta nyereségre vonatkozólag az alapszabályok 23. §-a értelmében indítványozzuk, hogy annak 5%-a azaz 48 K 50 fill. a tartalékalap javára fordíttassék, továbbá az igazgatóság tagjai 10%, azaz 97 K, a felügyelő-bizottság 250 K, a tisztviselők pedig 370 K tiszteletdíjban részesüljenek. A fennmaradt 204 K 59 fill. a tartalékalap rendkívüli javadalmazására fordíttassék.

Az igazgatóság.

Jegyzőkönyv.

Mi alulírottak a Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet felügyelő-bizottsága, a szövetkezet alapszabályai és a keresk. törvény rendelkezései által reánk háruló köteletségünket teljesítvén, a szövetkezet pénztárát és ügykezelését a lefolyt üzletév folyamán több ízben beható és részletes vizsgálat alá vettük és meggyőződünk arról, hogy a pénztár teljesen rendben van, az összes kiadások a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával helyesen vannak utalványozva és a bevételekkel együtt szakszerűen elkönyvelve. Az elénk terjesztett mérleget és zárszámadást megvizsgálván azt helyesnek találtuk. Az igazgatóságnak a nyereség elosztására vonatkozó indítványát a közgyűlésnek a magunk részéről is ajánljuk.

Budapest, 1910. évi május hó 1-én.

A felügyelő-bizottság:

Buzák Géza s. k.
fb. tag.

Simon József s. k.
fb. elnök.

Komár Lajos s. k.
fb. tag.

Vagyon

Mérleg-számla 1910. április 30-án.

Teher

Készpénz:									
pénztárban	407-06			Befizetett üzletrészek	123259	48			
bankoknál	17891-—	18298	06	Tartalékalap	6704	82			
Váltótárca		227929	80	Visszleszámitolt váltók	145288	—			
Jelzálogos adósok		81859	98	Hitelezők	63398	30			
Egyéb adósok		11532	85	Nyereség	970	09			
		339620	69		339620	69			

Budapest, 1910. április 30.

A könyvelésért:

Megvizsgáltuk és a könyvekkel egyezőnek rendben találtuk.

Fekete Adolf s. k.

A »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet« igazgatósága:

Sternthal József s. k.**Turtsányi Vilmos** s. k.

elnök.

ügyvezető igazgató.

A »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet« felügyelő bizottsága:

Buzek Géza**Simon József****Komár Lajos**

fb. tag.

fb. elnök.

fb. tag.

Terhek

Nyereség és Veszteség-számla 1910. április 30-án.

Jövedelmek

Házbér	762	—	Kamatok	2805	79
Tisztviselők fizetése	3016	69	Jutalékok	2897	68
Költségek	3062	07	Beiratási díjak	149	—
Nyereség	970	09	Egyébb bevétel	1958	38
	7810	85		7810	85

Budapest, 1910. április 30.

A könyvelésért:

Megvizsgáltuk és a könyvekkel egyezőnek rendben találtuk.

Fekete Adolf s. k.

A »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet« igazgatósága:

Sternthal József s. k.**Turtsányi Vilmos** s. k.

elnök.

ügyvezető igazgató.

A »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet« felügyelő-bizottsága:

Buzek Géza**Simon József****Komár Lajos**

fb. tag.

fb. elnök.

fb. tag.

A Dunaharaszti-i családi otthon.

A lakáshiány, de még inkább a lakások nagy drágasága és nem megfelelő volta miatt ezen a bajon segített erős áramlat észlelhető a hivatalnokok és egyéb alkalmazottak soraiban. Ennek a céljának elérésére különféle házépítő szövetkezetek és egyesületek is létesültek, de minden törekvésük hajótörést szenved, mert nagy pénzügyintézetek ezeket a törekvéseket vagy egyáltalában nem akarják elősegíteni, vagy pedig oly nagy nyereségtől teszik függővé közreműködésüket, hogy az érdekelteknek terveikről le kell mondaniok.

Már pedig éppen a fővárosban alkalmazásban levők lakáskérdésének megoldása hova-tovább nem is tekinthető magánérdeknek, hanem elsőrendű közérdekké válik, ha meggondoljuk, mennyire kapcsolatban állanak ezen magánérdekek az általános jólét fokozásával.

Mindezek után majdnem azt kellene mondanunk, hogy legnagyobb pénzügyintézetek nem állanak hivatásuk magaslatán, midőn ilyen elsőrendű gazdasági törekvésektől távol tartják magukat, ha nem tudnók, hogy az ilyen célokra le-

kötendő összegeket megkötöttségük folytán nem nélkülözhetik. Pénzügyintézetek, egy-kettőt kivéve, ilyen ügyletekre alkalmatlanok.

Ha tehát a vasutasok házat akarnak építeni, akkor első törekvésük oda irányuljon, hogy életviszonyaiknak megfelelő telket szerezzenek, vagyis olyan helyet válasszanak maguknak, a melyből foglalkozásukat minden fennakadás nélkül üzhetik.

Az igaz, hogy ritka vasutas, a kinek annyi készpénz áll rendelkezésre, hogy a szükséges telket megvehesse; erre azonban módot nyújt neki saját takarékos-sága útján a részletfizetési kedvezmény; másoldalról pedig azok a vasutas pénzügyintézetek, melyek a fizetéssel arányos kölcsönök kiadásával előjegyzés mellett eddig is foglalkoztak.

Ha ilyenformán a telek tehermentes tulajdont képez, a háznak felépítése nem okoz annyi nehézséget, mert ahhoz már a szükséges kölcsönt az illető községben levő pénzügyintézeteknél aránylag olcsó kamattal meg lehet szerezni és biztosítékképpen a lakbér lekötése is szolgálhat. Minden vasutasnak — még nélkülözések árán is — oda kell törekednie, hogy lakbérének hasznát vegye és nyug-

dijaztatása esetén ne érezze a lakbér hiányát, illetve hogy megszokott életrendjén akkor se legyen kénytelen változtatni.

Igen jó alkalom nyílt most arra, hogy mindenki, a ki komolyan akar saját magán segíteni, olcsó és egészséges otthonhoz jusson.

Dunaharaszti községben nagy területek állanak rendelkezésre azok számára, a kik jól és olcsón akarnak építkezni.

A telkek közvetlen a vasútállomás mellett fekszenek és részletfizetésre is megszerezhetők, de még az építést is maga a vállalat eszközli, törlesztéses kölcsön mellett.

Erre a célra nagyszabású téglagyárat rendezett be, a mi, tekintve a mai viszonyokat, költség szempontjából nagy megtakarítást jelent.

A telkeknek árai oly méltányosan vannak megszabva, hogy még a legszerényebb jövedelemmel bíró munkásember is szerezhet magának ingatlant és a jó közlekedés módot nyújt neki arra, hogy napi foglalkozását a fővárosban zavartalanul végezhesse. Az érdeklődőknek szívesen szolgálunk felvilágosítással és utbaigazítással.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk és szövetségünk ügyésze, **Dr. Hajós Jenő**, minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségeiben, más napokon délután 3—6 óra között irodájában (VI. Vörösmarty-u. 43.) található.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeiknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyíthessék s a hasonló nevek folytán előállható esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentul akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőkkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözlettel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkor pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadó-hivatallal haladéktalanul közöljék.

A Vasuti Áltisztek Országos Otthona értesíti t. tagjait, hogy helyiségeiben: Budapest, VIII. Fesztich-u. 4. sz. I. 18. alatt (Máv. nyugdíjház a keleti p. u. mellett) kényelmes vendégszoba áll a t. tagok rendelkezésére. A vendégszoba egy 24 órára személyenként 1 korona 40 fillér díj mellett vehető igénybe.

Képviselők napidíjai. Franciaországban mostanában egy törvényjavaslat kerül tárgyalás alá, amely a képviselők fizetését 9000 frankról 15,000 frankra emeli fel. E törvényjavaslatot minden valószínűség szerint nem fogják megobstruálni a képviselő urak. E fizetésemelés ötletéből a párisi »Le Journal« felsorolja azokat a fizetéseket, napidíjakat és kedvezményeket, — frankokban számítva — melyeket a képviselők a világ különböző parlamentjeiben élveznek. Így Bajorországban napi 12 frank 50 cent, az országgyűlés tartama alatt, Belgiumban évi 4000 frank, Bulgáriában 20 frank naponta az országgyűlés tartama alatt, Dániában 13 frank 75 cent, napidíj az országgyűlés tartama alatt, de ha ez hat hónapnál tovább tart, a napidíj 8 frank 25 centimesre csökken, Németországban évi 3750 frank (minden távollétért 25 frank levonás), Poroszország 18 frank 75 cent, napidíj, Görögország 1800 frank évente, Németalföld 4150 frank évente, Norvégia napi 16 frank 25 centimes (ingyes orvosi kezelés, ingyen temetés a képviselői megbízás tartama alatt). Románia napi 20 frank, Oroszország 26 frank 65 centimes, Szerbia napi 15 frank, Svédország évi 1650 frank, Svájc napi 20 frank, Egyesült-Államok évi 25,000 frank és és irodai költségekre 625 frank. Olaszországban, Portugáliában, Spanyolországban a képviselőknek sem fizetésük, sem napidíjuk nincs. A felsorolt államok mindegyikében élveznek a képviselők utazási kedvezményeket, illetve szabadjegyeket. Nálunk tudvalevőleg a képviselők évi díja 6400 korona a lakbérrel együtt.

Szeged szeggel. Egy bajor községben lakó erdész nemrégiben hivatalos nyomtatványt

kapott, amelyen a neve mellett álló »urnak« szó ki volt törölve. Megkérdezte később a városi hivatalfőnöktől, hogy mit jelentessen ez. Erre amaz egész szárazon csak azt jegyezte meg, hogy az áthuzott szavak úgy tekintendők, mintha nem léteznének. Az erdész bosszankodott, de nemsokára alkalmá lett megtorolnia a sértést. Ugyanis hivatalos ügyben egyszer átiratot kellett intéznie a városi hivatalfőnökséghez. Az átiratot így kezdte el: A tisztelt oktondi hivatalfőnök urnak. Az »oktondi« szót egyszerűen áthuzta; az áthuzott szó pedig nemlétezőnek tekintendő.

Ujságíró királyok. Párisban az idén, mikor a görög király a francia fővárosban időzött, egyik lapban egy cikk jelent meg, mely igen alaposan tárgyalta a Kréta-szigeten uralkodó állapotokat. A cikk alatt egy egyszerű ujságíró neve állott, akiről senki sem tételezte volna fel, hogy ily behatóan ismerje a krétai viszonyokat. Csak mostanában derült ki, hogy a cikket maga György görög király írta, akinek a fia Krétában kormányzó. — III. Napoleon császár sem vetette meg éppen az ujságírói mesterséget, sőt inkább nagy súlyt fektetett a lapok közleményeire. Belgiumban egy egyébként jelentéktelen lapot tartott, melyről csak a beavatottak tudták, hogy a császár személyes dirigálása alatt áll. Sokszor igen heves és támadó cikkek jelentek meg, benne egyes politikai frakciók ellen. E cikkek vehemens, való kiméltelen, de a viszonyok alapos ismeretére hangja sokszor keltett feltűnést és csodálkozást Párisban. Később azonban kitudódott, hogy ezeket a kemény leczkéztetéseket maga a császár írja, gyakran saját miniszterei ellen.

A hamupipóke. A gyermekszínházban a kis Gizike bámulo, ragyogó szemekkel követi a Hamupipóke csodaszép jelenéseit. Mikor a függöny legördül, a gyermek odafordul édesanyjához és kíváncsian kérdezi: »Mondd, mama, a hamupipóke most visszamegy a képeskönyvbe?«

Uj biztonsági berendezés a porosz vasutakon. Az egyes vasutak biztonsági berendezései között már régebben alkalmazásba vették a durranturendszert, amely különösen ködös időjárások alkalmával ismételtlen kiváló szolgálatokat tett. Ennél a rendszerrel azonban eddig nagy hátránya volt az, hogy alkalmazása esetről-esetre történt, amikor is a durrantukat a szükséghez képest mindenkor a váltóörök helyezték el a megfelelő helyeken. A porosz vasutak igazgatósága most automatikusan működő durrantyu-rendszert szándékozik életbe léptetni és ezt a kölni vasutigazgatóság kerületében próbálja ki. Kölnből jelentik ugyanis, hogy a porosz közmunkaügyi miniszter rendelkezésére a kölni vasutigazgatóság több vonalon a pályaudvarok bejárata előtt, valamint a rendező állomásokon ugynevezett automakus durrantubiztonsági készüléket rendeztetett be. Az új rendszer előnye abban áll, hogy a jelzőkészülékek »tilos«-ra fordítása alkalmával 8 durrantyu önműködőleg tolódik a sínparra, s mikor aztán a mozdony keresztülfut rajtuk, akkor hangos csattanással és villámszerű felvillanás mellett eldurrannak. Erre a jelre a mozdonyvezetőnek minden körülmények között azonnal meg kell állítania a vonatot.

Lapunk terjesztése.

Tagjaink nagyon jól ismerik egyesületünk és a vele kapcsolatos szövetségünknek működését, ismerik azt az emberbaráti célt, melynek szolgálatában állunk, mert maguk veszik igénybe azokat a kedvezményeket, melyeket nemcsak a tagok, hanem hozzátartozóik is élveznek.

Arra nincs is szükség, hogy napról-napra ezt magyarázzuk nekik, mert ők amugy is tudják mit várhatnak jóléti intézményeinktől.

Nekik nincs szükségük arra, hogy figyelmeztessük őket arra, amit ezen intézmények adnak, mert naponta látják, hol és mily irányban istapoljuk azokat, akik a szabályok szerint erre jogosultak.

De vannak sokan, akiknek mindarra égető szükségük van, amit mi tagjainknak nyújtunk, a nélkül, hogy tudnák, hová forduljanak ilyen kedvezményeknek megszerzése illetve a maguk és családtagjaik részére való biztosítása céljából.

Lapunk az, mely szószólója az egyesület érdekeinek, melyből mindenki olvashatja, hogy mi a hivatása jóléti intézményünknek. Ezt a lapot kell tehát mennél szélesebb körben megismertetni azokkal, akiknek szükségük van oly anyagi istapolásra, melyet a maguk erejéből képtelenek maguknak biztosítani.

Tagjainknak tehát, akik ezt a lapot díjtalanul kapják, már saját jól felfogott érdekükben is kötelességük lapunkat ismeretségi körükben terjeszteni, és környezetüket figyelmeztetni arra, hogy egyesületünk útján ők is hozzájuthatnak mindazokhoz az előnyökhöz, melyekre ugy nekik mint családtagjaiknak szükségük van.

Ezzel nemcsak azoknak tesznek jót, akik mindezeket az előnyöket biztosítják maguknak, hanem közvetve maguknak is, mert mennél többen tömörülünk a közös célok elérésére, annál könnyebben és annál hamarabb tudjuk azokat megvalósítani, még pedig oly újabb előnyök elérése mellett, melyek megvalósítása egyedül a tagok számától függ. Ezért legyen minden tagnak gondja arra, hogy új tagokkal gyarapítsa egyesületünket.

Ehhez pedig semmi különös fáradság nem kell, elég ha lapunkat tovább adja.

Annyi közérdekű dologgal foglalkozunk, hogy bárki is szívesen olvassa lapunkat és így megtalálja benne azt is, ami őt érdekli, vagy mire neki is szüksége van. Mert még az is, aki koránál fogva már nem lehet egyesületünk valamelyik csoportjának tagja, élvezheti a balesetbiztosítás kedvezményét, melyre kivált olyanoknak, akik utaznak, vagy veszélyes foglalkozást űznek, okvetlen szükségük van.

Ezért havonta csak egy koronát kell fizetnie és megkapja lapunkat díjtalanul, részesül jogsegélyben, s ezenfelül halált vagy állandó teljes munkaképtelenséget okozott balesetnél 2000 korona, — részleges állandó jellegű munkaképtelenség esetén pedig ennek megfelelő hányad arányában kárpótlást nyer.

Minden egyes tagtársunknak érdeke, hogy ismerőseit, rokonait a lapra figyelmeztesse és a lap előfizetésére buzdítsa, mert minél szélesebb körben terjed el lapunk, annál messzebbre terjesztheti ki működését egyesületünk is és minél többen ismerik meg lapunk révén egyesületünk áldásos munkáját, annál többen fognak ezen a réven is rendes egyesületi tagokul beiratkozni. És minél többen lesznek az ilyen előfizetők, annál terjedelmesebb, jobb és tartalmasabb lapot adhatunk. Ami szintén mindnyájunk javára válik.

Értesítjük tehát az érdeklődőket, hogy lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással együtt havonként egy korona, negyedévenként három korona, fél-évenként hat korona, egész évre tizenkét korona.

Egyesületünk négy csoportja bármelyikének tagjai természetesen díjtalanul kapják a lapot.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyeresé-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke: **Magyarországi fiók:**
4.000.000 korona. **Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.**

Igazgató: **Robitsek Henrik Ferencz.**

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

*Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Budapesten.*

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST BAROSS-TÉR 19.

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PALYA-
UDVAR TÖSZOMSZÉD-
SÁGÁBAN).

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott áruk jó- és színtartósságáért felelősséget vállalunk.

Eredeti végből, vágott anyagmintákat az alább jelzett vászon, siffon, kanavászok és damaszt árukból, ugyiszintén a férfi ing és női bluzra való eredeti angol zefírből kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrózingekben. — Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.

Vásznak fehéreneműekre. 1 vég 23 méter.	Siffon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül
Pamut creász 74 cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Gyepen fehérített, középvastag . . . ára 18.— kor.
Magyar vászon 74 > > > 13.— >	Madepolán, mosott, 50. > > > 16.50 >	Rózsahegy, erős szálú . . . . . > 22.— >
Magyar vászon 84 > > > 14.— >	Madepolán, mosott, 100. > > > 18.— >	Szepességi, kiváló jó minőség... > 26.— >
Haltju vászon 84 > > > 17.50 >	Siffon D. 52. szám . . . . . > 23.— >	Vászon alsó nadrágra.
Fehérenemű vászon 84 > > > 20.50 >	Siffon S. 54. > > > 27.50 >	Késmárki erős, tartós minőség.. ára 15.— kor.
Kelengye vászon 84 > > > 24.— >	Kanavász- és damaszt-árak ágyhuzatra.	Szepességi sodrott szálú... > 18.50 >
Fonál vászon 84 > > > 26.— >	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Köpper, 1 méter —96, Csinvat, 1 m. > 1.20 >
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 > 23 > > 23.— >	Asztalneműk és törülközők.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. > 15.— >	6. szem. fehér étkező készlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Kész paplanlepedő... . . . . . ára 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. > 20.50 >	6 szem. kávé készlet . . . 3, 5, 7, 9, 12, 16 >
Kész lepedő varrás nélkül... > 2.50, 3.— >	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— >	Dam. törülköző tucatja . . . . . 8, 10, 12, 16 >

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehéreneműek, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellü férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség, szép mintás melletl ára 3.50, 4.— kor.	Madepolán egyszerű kivitel ára. 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— >	Madepolán diszes . . . . . ára 4.—, 5.—, 6.— >	Csinvat, füzös, szabás. . . . . > 3.— >
D. minőség, angol piké betéttel . . . > 6.— >	Vászon-ing kézi himzéssel. ára 4.—, 5.— >	Köpper . . . . . ára gombos 3.20, füzös 2.60 >
Fehér, sima mellü férfi ingek.	Rumburgi vászon diszes kivitel 8, 10, 12.— >	Nyári puha színes ingek.
A. minőség . . . . . ára 3.50 kor.	Női hálókötös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. > > > 4.50 >	Szegélyes . . . . . ára 2.60, 3.— kor.	Eredeti angol zefír . . . . . ára 5.50, 6.50 kor.
D. > > > 5.50 >	Himzéssel . . . . . > 4.—, 5.— >	Zefír, megbízható jó minőségű > 4.—, 5.— >
Színes férfi ingek.	Diszes kivitel . . . . . ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág.. ára 1.50, 2.—, 3.— >
Eredeti angol zefír . . . . . ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Váll plédok minden minőségben.
Francia karton . . . . . > 4.—, 4.40 >	A. minőség, színtartó szegélydiszszel, ára 3.50 kor.	
Mosó karton . . . . . ára 3.50 >	M. > > > 4.40 >	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan dús választék.

Videki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítólevél nem számítatnak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöltetnek. A meg nem felelő árukat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.